

ESA 2022 15

EU's finansielle tilsynsmyndigheder advarer forbrugere om risiciene ved kryptoaktiver

De europæiske tilsynsmyndigheder (EBA, ESMA og EIOPA – ESA'erne) advarer forbrugere om, at mange kryptoaktiver er særdeles risikofyldte og spekulative. For de fleste forbrugere er de ikke egnede som investering eller som betalings- eller vekslingsmiddel.

Forbrugere står over for en reel risiko for at miste alle de penge, de har investeret, hvis de køber disse aktiver. Forbrugere bør være opmærksomme på risikoen for vildledende reklame, herunder via sociale medier og influencere. Forbrugere bør være særligt på vagt over for løfter om hurtige eller høje afkast, især når løftet lyder for godt til at være sandt.

Forbrugere bør være opmærksomme på, at de har begrænset klageadgang og forbrugerbeskyttelse, da kryptoaktiver og dermed forbundne produkter og tjenester typisk ikke er omfattet af eksisterende beskyttelse i henhold til EU's gældende regler for finansielle ydelser.

DETTE BØR DU VIDE OG KONTROLLERE

Du bør være opmærksom på de specifikke risici, der er forbundet med kryptoaktiver og dermed forbundne produkter og tjenester, og nøje vurdere, om risiciene er acceptable set i lyset af dine præferencer og din økonomiske situation. Risici:

- Du kan miste alle de penge, du investerer.
- Kurserne kan falde og stige hurtigt i løbet af kort tid.
- Du kan blive offer for snyd, svindel, driftsfejl og cyberangreb.
- Du har sandsynligvis ikke ret til beskyttelse eller erstatning, hvis noget går galt.

Hvis du overvejer at købe kryptoaktiver eller dermed forbundne produkter og tjenester, bør du stille dig selv følgende spørgsmål:

- Har du råd til at miste alle de penge, du investerer?
- Er du parat til at påtage dig en høj risiko for at opnå de afkast, der lovedes?
- Forstår du egenskaberne ved kryptoaktivet eller de dermed forbundne produkter og tjenester?
- Er de virksomheder/partner, du handler med, velrenommerede?
- Er de virksomheder/partner, du handler med, blevet sortlistet af de relevante nationale myndigheder?¹

¹ Bemærk, at det ikke at være sortlistet ikke er garanti for, at det er trygt at samarbejde med en virksomhed/partner.

- Er du i stand til effektivt at beskytte de enheder, du anvender til at købe, lagre eller overføre kryptoaktiver, herunder dine private nøgler?

Hvad er de største risici?

- **Ekstreme kursbevægelser:** Mange kryptoaktiver er udsat for pludselige og ekstreme kursbevægelser og er spekulative, fordi deres kurs ofte udelukkende er styret af forbrugernes efterspørgsel (dvs. at der måske ikke er underliggende aktiver eller anden materielværdi). Du kan miste et stort beløb eller ligefrem hele den investerede kapital. De ekstreme kursudsving betyder også, at mange kryptoaktiver er uegnede som værdiopbevaring og som vekslings- eller betalingsmiddel.
- **Vildledende oplysninger:** Der reklameres aggressivt over for offentligheden for nogle kryptoaktiver og dermed forbundne produkter ved hjælp af markedsføringsmateriale og anden information, der kan være uklar, ufuldstændig, unøjagtig eller ligefrem bevidst vildledende. For eksempel kan reklamer via sociale medier være meget kortfattede og have fokus på de potentielle gevinster, men ikke på de høje risici, der er forbundet med produktet. Du bør også være forsigtig, når det gælder "influencere" på sociale medier. De har typisk har et økonomisk incitament til at markedsføre bestemte kryptoaktiver og dermed forbundne produkter og tjenester og kan derfor være partiske i deres kommunikation.
- **Fraværet af beskyttelse:** De fleste kryptoaktiver og salg af dermed forbundne produkter eller tjenester er uden regulering i EU.² Det betyder, at du ikke har de rettigheder og den beskyttelse, som forbrugere har i forbindelse med regulerede finansielle ydelser, herunder klageadgang.
- **Produktkompleksitet:** Nogle produkter, der giver eksponering for kryptoaktiver, er meget komplekse og har i nogle tilfælde egenskaber, der kan øge størrelsen af tab i tilfælde af negativ kursudvikling. På grund af deres kompleksitet er disse produkter ikke egnet for mange forbrugere.
- **Svindel og bevidst skadevoldende aktiviteter:** Der findes talrige falske kryptoaktiver og former for svindel, og du bør være opmærksom på, at deres eneste formål er at fratage dig dine penge ved hjælp af forskellige teknikker, f.eks. phishing.
- **Kursmanipulation, manglende prisdokumentation og lav likviditet:** Prisen på kryptoaktiver og gennemførelsen af transaktioner på børser er ofte uigennemsigtig. Besiddelsen af bestemte kryptoaktiver er desuden stærkt koncentreret, hvilket kan påvirke kurser og likviditet. Du får derfor ikke nødvendigvis en fair kurs eller behandling, når du køber og sælger kryptoaktiver, og du vil ikke nødvendigvis kunne sælge dine kryptoaktiver så hurtigt, som du gerne vil, hvis der ikke er en potentiel køber. Der har været mange rapporter om tilfælde af kursmanipulation.

² Nogle af EU's medlemsstater har gennemført nationale regler for at regulere bestemte kryptoaktiver og dermed forbundne produkter og tjenester. Desuden skal udbydere af visse typer kryptoaktivtjenester, herunder valutatransaktioner og formueforvaltning, have en tilladelse eller være registreret med henblik på bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme. Yderligere oplysninger kan fås hos den relevante kompetente myndighed.

- **Hacks, operationelle risici og sikkerhedsproblemer:** Den distributed ledger-teknologi, der ligger til grund for kryptoaktiver, kan indebære bestemte risici. Flere udstedere og udbydere af kryptoaktivtjenester, herunder kryptobørser og wallet-udbydere, har været udsat for cyberangreb og alvorlige driftsproblemer. Mange forbrugere har mistet deres kryptoaktiver eller lidt tab som følge af sådanne hacks og problemer, eller fordi de har mistet de private nøgler, der giver adgang til deres kryptoaktiver.

Baggrundsinformation

Denne advarsel er baseret på artikel 9, stk. 3, i ESA'ernes oprettelsesforordninger³. Den følger tidligere advarsler om risikoen ved at købe/besidde kryptoaktiver.^{4,5,6}

Kryptoaktiver kan defineres som en digital gengivelse af værdi eller rettigheder, som kan overføres og lagres elektronisk ved hjælp af distributed ledger-teknologi eller lignende teknologi.

ESA'erne er opmærksomme på forbrugernes stigende aktivitet og interesse for kryptoaktiver, herunder såkaldte virtuelle valutaer og fremkomsten af nye typer kryptoaktiver og dermed forbundne produkter og tjenester, f.eks. såkaldte ikke-fungible tokens (NFT'er), derivater med kryptoaktiver som underliggende aktiv, livsforsikring tilknyttet investeringsfonde med kryptoaktiver som underliggende aktiv og decentraliseret finans-applikationer (DeFi), som påstår at skabe høje og/eller hurtige afkast. ESA'erne er bekymrede over, at et stigende antal forbrugere køber disse aktiver i forventning om, at de vil opnå et godt afkast, uden at være opmærksomme på de store risici, der er forbundet hermed.

I september 2020 fremlagde Europa-Kommissionen et lovgivningsforslag til en forordning om markeder for kryptoaktiver.⁷ Forslaget indeholder en omfattende ramme for regulering af og tilsyn med udstedere og udbydere af kryptoaktivtjenester med henblik på at beskytte forbrugerne og det finansielle systems integritet og stabilitet. Forbrugere skal dog være opmærksomme på, at forslaget vedtagelse afhænger af resultatet af den fælles lovgivningsprocedure.⁸ Forbrugere vil ikke kunne drage fordel af de garantier, der er indeholdt i forslaget, før det er vedtaget og finder anvendelse.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/2175 af 18. december 2019 om ændring af forordning (EU) nr. 1093/2010 om oprettelse af en europæisk tilsynsmyndighed (Den Europæiske Banktilsynsmyndighed), EUT L 331, 15.12.2010, s. 12; forordning (EU) nr. 1094/2010 om oprettelse af en europæisk tilsynsmyndighed (Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger), EUT L 331, 15.12.2010, s. 48; forordning (EU) nr. 1095/2010 om oprettelse af en europæisk tilsynsmyndighed (Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed), EUT L 331, 15.12.2010, s. 84.

⁴ EBA (2013), [Advarsel til forbrugere mod virtuelle valutaer](#), 12. december

⁵ ESA'erne (2018), [ESAs warn consumers of risks in buying virtual currencies](#), 12. februar

⁶ ESMA (2021), [ESMA sees high risks for investors in non-regulated crypto-assets](#), 17. marts.

⁷ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om markeder for kryptoaktiver og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937, COM/2020/593, 24/09/2020.

⁸ [Den almindelige lovgivningsprocedure – Consilium \(europa.eu\)](#)

På datoen for denne advarsel findes der mere end 17 000 forskellige kryptoaktiver, hvoraf nogle undertiden betegnes som såkaldte "virtuelle valutaer" eller digitale "mønter" eller "tokens".⁹ De mest betydningsfulde kryptoaktiver til dato er bitcoin og ether, som tilsammen udgør ca. 60 % af kryptoaktivernes samlede børsværdi. Energiforbruget for visse kryptoaktiver er højt, f.eks. fra mining- og valideringsprocesser, og forbrugere bør være opmærksomme på kryptoaktivernes miljøpåvirkning.¹⁰

⁹ Kilde: Coinmarketcap.com, data pr. 3. marts 2022

¹⁰ Yderligere oplysninger findes for eksempel i "[Cambridge Bitcoin Electricity Consumption Index](#)", Cambridge Centre for Alternative Finance (2022)